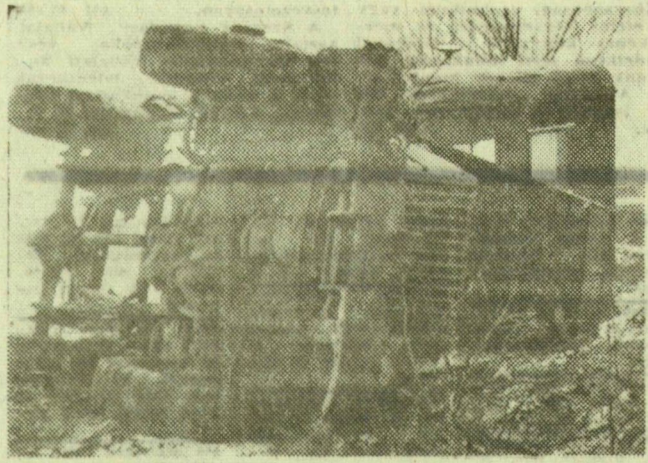

A felelőtlenség ára

Tegnap délelőtt, nem sokkal 10 óra után az algyői országúton felborult, majd a szántóföldre zuhant a Nagyalföldi Kőolaj és Földgáztermelő Vállalat FD 40-22 rendszámú Gaz-gépkocsija. Mint a helyszínelő rendőrök megállapították, a gépkocsiban körülbelül 30 ezer forint kár keletkezett — ám szinte csodával határos módon személyi sérülés nem történt. A balesetért Papp András, az NKfV dolgozója a felelős. Papp jósvitvány nélkül vezette a váltókocsit, s előzés közben áttért az útbal oldalára, a kormányt visszarántotta; így következtetett be a súlyos anyagkárrel járó baleset.

Színházi esték

A Hoffmann felújítása

Hétközti előadáson újították fel Offenbach Hoffmann meséit a Szegedi Nemzeti Színházban. A csütörtöki bemutató, jó háromnegyed háza előtt, vegyes sikert hozott. A színpadról több ritmikail, belépési és intonációs hiba jutott ki, mint az eddigi operapremiereken összesen. Érdekes, hogy a másikkor oly üzembiztosan éneklő Réti Csaba is feltűnő indiszpozícióval küzdött, igaz, félig-meddig beugrászorúan vállalta a címszerepet a beteg Vargha Róbert helyett. A másik beugrás, a budapesti Gábor Artenisz Olympiája (az ugyancsak beteg Lehoczky Éva helyett) is mérsékelt sikerült, a látványos futamokba bántó „idegen hangok” csúsztak, szólamvezetése sem volt az a könnyed, fölényesen biztos, mint tőle évekkel ez-

Programozott romantika

Gépesített irodalomóra a Tömörkény gimnáziumban

Magnokorr nevű gépük felhasználásával két év óta kísérleteznek a Tisza-parti Tömörkény gimnáziumban a programozott oktatással. Utmutatás, szakirodalom nélkül kezdtek ehhez a nagy fontosságú és teljesen újszerű munkához, s 1967 óta 90 fizika, 40 matematika, 10 kémia, 3 angol, 6 történelem, 10 magyar nyelvten, 3 orosz és 1 zeneóra programját készítették el.

Új kísérlet

Irodalmi anyag gépi oktatásával azonban mostanág

nem foglalkoztak. Az irodalomoktatás lényege ugyanis az élménynyújtás, s a programozásnak itt ez a sajátos nehézsége, hogy a tanár személyiségének kikapcsolásával ez az élményanyag hiányzik az órából. A programozás, a Magnokorr azonban megokszorozza az oktatás hatékonyságát, többek között azzal, hogy rendkívül biztossá teszi az eredmények mérését, s ezért — mint Diós József igazgató elmondotta — a tanárokat a programozás irodalmi felhasználásának gondolata is foglalkoztatta. Végül is Kovács Miklósné tanárnő kidolgozta az első programozott irodalomórát. Kerekén 130 munkáórát fordított az egyetlen óra programjának elkészítésére, amely a Romantika összefoglalása címmel a napokban került a gimnázium III. osztályos tanulói elé az iskola úgynevezett programtermében.

Kovács Miklósné abból indult ki, hogy a Magnokorr ha nem is alkalmas a szubjektivitás olyan fokú érzékeltesítésére, mint a tanár személye, nagyon jól felhasználható a törvényszerűségek vizsgálatában, a feleletek ellenőrzésében. Sőt — tekintve, hogy képek vetítésére, zeneművek megszólaltatására és irodalmi anyagok szóbeli, frásbelli közlésére egyaránt alkalmas — egy ilyen óra felbresztheti a „művészek testvériségének”, a művészetek egységének azt az élményét — gondolatát, amelyre a reformtankönyvek is törekszenek.

Tanítási óra

vagy tévéadás?

Hagyományos típusú összefoglaló órában ezek a feladatok megoldhatatlanok. Sem a komplexitásra, sem a tanulók feleleteinek ilyen színvonalú ellenőrzésére nincsen ott mód. Ennek megfelelően a programozott óra egyáltalán nem hasonlít, sőt még nem is emlékeztetett semmiféle hagyományos irodalomórára, hanem inkább egy különleges televízióműsorra, vagy valamiféle művészeti produkturna, egyszóval olyasmire, ami valójában kilépés az iskolából egy érdekesebb, izgalmasabb ismeretszerzési módba — struktúrába. Valójában még egy televíziós műsornál is több volt ez az óra.

A Magnokorrnak ugyanis három egyszerre működő képernyője van, színes képek vetítésére is alkalmas. Seholy világon nincs olyan televízió, amely erre képes lenne.

Nagyszerű élmény

Mindebből következik, hogy éppen abban volt gazdag ez az óra, amiben papírforma szerint szegényesnek kellett volna lennie: érzelmekben, élményekben, emocionális hatásokban. Talán az sem túlzás, ha azt mondjuk, az egyszerre megszólaló zene és vers, a közben látott képek, s mindenek egyébe és kontrasztja, felejthetetlen élménnyé vált a tanulók és a vendégek számára. A csütörtöki órán

ugyanis vendégek voltak, a Művelődésügyi Minisztérium s a helyi oktatásügyi szakemberei. A rendkívüli óráról mindannyian nagy elismeréssel nyilatkoztak.

Az óráról: nem szabad ugyanis elfelejteni, hogy mindez a tanítás szolgálatában állt. A tanulók óra közben 15 feladatot oldottak meg. A padjukban a feladatot megkapva egy kapcsológombot nyomtak meg, s ha válaszuk helyes volt, a gép halkán kattant, mint az írógép. A tanárnő már az óra közben rögtön tudta, ki választott helyesen, ki nem, sőt a gép a feleleteket egy-egy szalag kilyukasztásával meg is őrizi a későbbi értékelés számára.

Tervek

Kovács Miklósné azt tervezi, hogy az összes művészeti izmusokról hasonló összefoglaló programot készít. Ha ilyen színvonalasan sikerül majd összeállítani anyagukat, mint most a romantika esetében, egészen biztos, hogy nagyszerű élményt és sok hasznos ismeretet sikerül majd tanítványainak az órán átadni.

Ókrös László

Újabb megbetegedések

Influenza-helyzetkép

Dr. Kátay Aladár, az Egészségügyi Minisztérium főosztályvezetője, a közegészségügyi-járványügyi főfelügyelő helyettese pénteken az alábbiakban összegezte az országos influenzahelyzetet:

Február 5 és 11 között az ország egész területén tovább emelkedett az influenzás megbetegedések száma. Különösen erőteljes az emelkedés a fővárosban, ahol a bejelentési kötelezettséget 6-án vezették be. Egy hét alatt kerekén 100 ezer megbetegedést jelentettek, míg vidéken 200 ezer új beteg jelentkezett az orvosoknál. Így egy hét alatt összesen 300 ezren betegedtek meg influenzában. A bejelentési kötelezettség elrendelése óta — amit a szükséghez képest az ország egyes területein különböző időpontokban rendeltek el — összesen félmillió megbetegedésről érkezett jelentés.

A lakosság több mint öt százaléka betegedett meg Bács-Kiskun, Fejér, Győr-Sopron, Heves, Komárom, Pest, Somogy, Szolnok, Tolna, Vas és Zala megyében. A járvány az esetek többségében változatlanul enyhe lefolyású, a szövődmények aránya a korábbi járványokéhoz hasonló. Egészségügyi szakemberek szerint a Budapesten robbanásszerűen kialakult járvány — napi húszezren felüli megbetegedéssel — valószínűleg elérte tetőpontját. Hogy meddig tetőzik, arra nézve nem bocsátkoznak jóslásokba. A tavalyi Hong Kong-i járvány idején az iskolás gyerekek megbetegedési aránya a járvány hasonló szakában tíz százalékot sem ért el, most pedig a hét minden napján 20 százalék körül, sőt afölött volt.

Egészségügyi szempontból indokolatlannak tartanak iskolai szünet elrendelését, illetve a korábbi nagy járványok idején sem javasoltak. A szülőknél viszont nyomaképesan ajánlják a gyerekek különböző időpontokban rendeztek el — összesen félmillió megbetegedésről érkezett jelentés.

Esküvő pénteken, 13-án

„Aki ezen a napon komolyabb dologba kezd...” — és felsorol a „babona nyilvántartó könyv” sok-sok mindent, amit péntek 13-án nem szabad. A házasságot is.

— Na jó, hát mikor szerencsés dolog nősülni? — szól a fiatalember öreg férj módjára. Kap is olyan pillantást a fiatalasszonytól, hogy zavartan hápogni kezd. Első illusztráció: az asszony hordja a kalapot ennél a háznál. Persze, bárcsak a háznál hordaná, mert ez csak egy szoba, alberletben. Kihúzható — rekamié, egy szekrény, a kisbaba a mélykocsiban alszik. Ez minden. Meg egy szőnyeg és egy magnó. Háromszor négy méter, plusz családi boldogság. Legalábbis az alatt a kétóra alatt, míg beszélgettünk, így derül ki. Már elkészönné a krónikás, amikor a rutin-kérdésre kérlelni kezdenek: a nevüket, azt ne. Minek ismerjenek rájuk a szomszédok. De miért ne? S akkor kiderül, amit valahogy így szándékoztam megfogalmazni, hogy „a babonán semmi sem múlik”, vagy: „a mai fiatalokat legfeljebb megneveteti a babona”, — nos, kiderült, hogy ez igaz is, bár az eddigi rózsásnak megismert házasság története egy elszózással a szürkébb árnyalatokat is megkapta. Es tulajdonképpen most kezdődik a lényegbevágó beszélgetés. A buktatókról, a nehézségekről, ami éppúgy megvolt náluk is, mint a legtöbb házasságban.

— Az úgy volt... — és kezdik előlről a történetet. Iluska és Jósika (nevezük őket így) csaknem gyerekek

voltak még azon a hat év előtti márciusi péntek 13-án. A menyasszony 17, a vőlegény 20 éves. Fényes esküvő sem volt, csak családi ünnep. S egy boldog félév itt, ebben a kis alberleti szobában. Aztán az ifjú férfi bevonult, s bár mint nősömber, könnyebben elengedték szabadságra, mégis valahogy más lett minden. Nem volt idő jóvátenni a hirtelebbszót, egyre többször váltak el nehezettel, haraggal. A férj kezdte, vagy az asszonyka? Nem tudni, de egyre többször úgy érezték, nem kellett volna sietni az esküvővel. Aztán a válás is szöbakerült. De gyerekek módjára maguk sem tudták, miért váljanak el, mint ahogy úgy érezték: miért ne váljanak el.

— Azt hittük, sok évi megunt házasság juthat csak ideig — mondja most a férj, aki azóta komoly, felnőtt fiatalember már, gépkocsivezető. — Nem találtunk magyarázatot semmire. Aztán letelt a két év, és Ilus ott várt az állomáson. Akkor már hónapok óta haza se mentem. Meglepett, hogy ott fogad. Törékeny, sápadt, szőke, nagy barna szemekkel (de most egy kicsit kövér még a kisbaba után, akkor sokkal csinosabb voltál, már ne haragudj), próbáltam úgy nézni, mint mi-

kor először kértem fel a bálon. Dobogott a szívem: ugyanaz a megnevezhetetlen izgalom. Meglátott, kipirult. Mellé léptem: „Vár valakit, szép kislány?” Vette a lapot: „Egy fiút” — felelte — „de maga jobban tetszik nekem!”

— Te bolond, te... — turbékol a fiatalasszony —, úgy felkaptál, hogy mindenki minket nézett...

Már nem is nekem melesnek.

— Hát így kezdődött a mi második házasságunk — nevetnek. — Azóta mi változott...? Hát itt a kislányunk. Rajta kívül csak egy szerzemény van: a szőnyeg. Mert a pénzt lakásra gyűjtjük, ide semmit sem veszünk — és máris véglegesen áttértünk a prózai területre, a gondokra, a tervekre.

— Milyen nap volt akkor?

— Mikor?

— Amikor hazaérkezett. Ahogy leszerelt.

— Ja... és gondolkodnak. — Az ég tudja! De minket a péntek 13 sem izgatott, meg akkor se jutott eszünkbe. Mindegy, nem?

Persze. Nahát most illik ide a „befejezés”, miszerint a mai fiatalokat nem izgatja a babona. Se jót, se rossz-szat nem várnak a „kijelölt napoktól”. Saját maguk akarják formálni életüket.

P. Szőke Mária

Bulgakov komédiája

Karakterek a régi Moszkvából: ez lehetne az alcíme a pesti Katona József Színházban napokban bemutatott Bulgakov-komédiának. A harminc éve halott és nálunk nagyon népszerű szovjet író — három regénye jelent meg nemrég. A fehér gárda, a Színházi regény és a feltűntelt keltő A mester és Margarita — ebben a darabjában elsősorban jellembrázoló tehetségéről tesz bizonyosságot. A harmincas évek Moszkvájának kitűnően megfigyelt és találóan ábrázolt színes karakterei, típusai jelennek meg a mozgalmas cselekményű és franciás szellemességgel bonyolított Iván, a rettentőben.

Az 1891-ben született Bulgakov orvosból lett íróvá. Munkásságát állandó és viharos viták kísérték. Mintegy harminc darabjából igen sok csak a főpróbáig jutott el. Újabban igazságot szölgáltattak neki és műveinek: az utóbbi esztendőben több darabját nagy sikerrel újjították fel, illetve mutatták be a Szovjetunióban.

A Katona József Színházban most látott Iván, a ret-

tentő tulajdonképpen fantasztiikus elemekkel és motívumokkal teletűzdelt realista szatíra. Főhőse, a címszereplő egy moszkvai bérház túlbuzgó házfelügyelője, aki a szovjet állam érdekeire hivatkozva kicsinyesen kutat a lakók magánélete után. Egy furcsa időgép segítségével ez a házmeester Rettegett Iván cárú alakul át, s a cselekmény ezután időben és térben két színhelyen játszódik: a cár udvarában és a bérházban.

Nem mélységekre törekvő darab az Iván, a rettentő, de kitűnő színház, s nemcsak jól szórakoztat, de jól oda is mondogat bizonyos embertípusoknak, a hatalmukkal visszaélőknek, az ostobáknak, az élősdiéknak. Az Iglódi István rendezte előadásból három karakter és három színész játéka emelkedik ki. Mindenekelőtt a cár és a házmeester szerepében fellépő Major Tamásé, a színésznőt alakító Törőcsik Marié, aki egészen rendkívülít nyújt a darabban és a betörőt bemutató Sztankov Istváné.

Á. L.

Szegedi győztesek nemzetközi ra pályázaton

Még az elmúlt évben a Nemzetközi Vöröskereszt gyermekrajz-kiállítását rendezett Budapesten, amelyen több mint száz országból vettek részt a pályázók. Csongrád megyéből több mint 300 rajz érkezett Szegedre, s végül zsűrizés után 12 pályaművet juttattak el a budapesti kiállításra. Most megérkezett az értesítés, hogy a kiállítás első díját Török Katalin és Szilbernhard Erzsébet, a Szegedi Építőipari Technikum diákjai nyerték

közös munkájukkal. Ugyancsak szegedi diáké lett a nemzetközi második díj, Albert Tamásé, a Tömörkény Gimnázium tanulója. A harmadik díjat egy japán gyerek nyerte.

A néhány hete zárult kiállítás néhány szép rajzából február 17-én, kedden kiállítás nyitnak a Bartók Béla Művelődési Központban, s ebből az alkalomból adják át a szegedi diákoknak a díjakat.

Szeged szobrai

Juhász Gyula (1883—1937)

(173.) A József Attila Tudományegyetem Ády téri épületében, az Irodalomtörténeti Intézet folyosóján áll Juhász Gyula portréja. Az alkotás Tápai Antal szegedi szobrászművész tehetségét aicséri.

